

Інформаційна довідка
щодо окремих положень частини другої статті 314 Кримінального
процесуального кодексу України*

Щодо можливості проведення підготовчого судового засідання без участі потерпілого, який належним чином не повідомлений про дату, час і місце судового засідання, слід зазначити, що підготовче провадження є частиною судового провадження у першій інстанції. У підготовче судове засідання викликаються учасники судового провадження, до яких належить і потерпілий (пункт 26 частини першої статті 3 КПК України). Підготовче судове засідання відбувається за участю обвинуваченого (крім випадків, коли здійснювалося спеціальне досудове розслідування), прокурора, захисника, потерпілого, його представника та законного представника, цивільного позивача, його представника та законного представника, цивільного відповідача та його представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, згідно з правилами, передбаченими цим Кодексом для судового розгляду.

Суд має обов'язок перед призначенням судового розгляду виконати процедурні вимоги, встановлені статтями 342–345 КПК України, зокрема перевірити, хто з учасників судового провадження, викликаних та повідомлених осіб прибув у судове засідання, встановити їх особи, з'ясувати, чи вручено судові виклики та повідомлення тим, хто не прибув, і причини їх неприбуття. Наслідки неприбуття потерпілого в судове засідання (які стосуються судового провадження в цілому) врегульовані статтею 325 КПК України. Проте, такі наслідки стосуються випадків належного повідомлення потерпілого про дату, час і місце судового засідання.

Невиконання вимоги щодо належного повідомлення осіб про проведення судового засідання є прямим порушенням загальних засад кримінального провадження, зокрема частини третьої статті 21, частини першої статті 27 КПК України, а також прав потерпілого, вказаних у пунктах 1, 2 частини третьої статті 56 КПК України. Такі порушення впливають і на дотримання принципів законності, рівності та змагальності сторін у кримінальному провадженні.

Здійснення судового провадження за відсутності потерпілого, належним чином не повідомленого про дату, час і місце судового засідання – є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону, що тягне за собою безумовне скасування судового рішення (п. 5 частини другої статті 412 КПК України).

Усі вказані правила розповсюджуються на судове провадження, яке включає як судовий розгляд, так і підготовче судове провадження. Виключення чітко встановлені КПК (наприклад, щодо судового провадження відносно кримінальних проступків у порядку статей 381, 382 КПК України).

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*